

Zdefiniuj rachunkowość oraz przedstaw jej znaczenie dla opodatkowania

1

Podstawa prawna odpowiedzi**Definicja ksiąg podatkowych – art. 3 pkt 4 ustawy ordynacja podatkowa**

Ilekróć w ustawie jest umowa o: (...)

- 4) **księgach podatkowych** – rozumie się przez to **księgi rachunkowe**, podatkową księgę przychodów i rozchodów, ewidencję oraz rejestry, do których prowadzenia, do celów podatkowych, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązani są podatnicy, płatnicy lub inkasenci.

Określenie podstawy opodatkowania – art. 23 ustawy ordynacja podatkowa

Organ podatkowy określa **podstawę opodatkowania** w drodze oszacowania, jeżeli:

- 1) **brak jest ksiąg podatkowych** lub innych danych niezbędnych do jej określenia lub
- 2) dane wynikające z ksiąg podatkowych nie pozwalają na określenie podstawy opodatkowania (...)

Obowiązek prowadzenia ewidencji rachunkowej – art. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

1. Podatnicy są obowiązani do prowadzenia **ewidencji rachunkowej**, zgodnie z odrębnymi przepisami, **w sposób zapewniający** określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych, zgodnie z przepisami art. 16a-16m.

Sposób prowadzenia ewidencji podatkowej – art. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

1. Podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający **określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy**, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m.

Przedmiot rachunkowości – art. 4 ust. 3 ustawy o rachunkowości

3. Rachunkowość jednostki obejmuje:
  - 1) przyjęte zasady (politykę) rachunkowości;
  - 2) prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;
  - 3) okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;
  - 4) wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;
  - 5) sporządzanie sprawozdań finansowych;
  - 6) gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;
  - 7) poddanie badaniu, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

Streszczenie

RACHUNKOWOŚĆ to system informacyjny dostarczający informacji o stanie majątkowym, finansowym i wyniku finansowym jednostki. Ustawa o rachunkowości nie definiuje pojęcia rachunkowości, określa jedynie, co obejmuje rachunkowość np. przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, prowadzenie ksiąg, wycenę aktywów i pasywów (por. art. 4 ust. 3 ustawy o rachunkowości).

ZNACZENIE RACHUNKOWOŚCI DLA OPODATKOWANIA sprowadza się do pełnienia przez nią funkcji usługowej polegającej na dostarczaniu wiarygodnych informacji niezbędnych do rozliczeń podatkowych.

Zdefiniuj rachunkowość oraz przedstaw jej znaczenie dla opodatkowania

■ Odpowiedź

I. DEFINICJA RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość jest systemem informacyjnym, którego zadaniem polega na dostarczaniu informacji o stanie majątkowym, finansowym oraz wyniku finansowym jednostki.

Literatura przedmiotu definiuje rachunkowość jako „**całościowy i zwarty system ciągłego oraz systematycznego gromadzenia oraz przetwarzania danych oraz prezentacji informacji ekonomiczno-finansowych**”¹.

Ustawa o rachunkowości nie zawiera definicji rachunkowości jako takiej, jedynie w art. 4 ust. 3 określa **przedmiot rachunkowości**, tj. przyjęte zasady (polityka) rachunkowości, prowadzenie ksiąg rachunkowych, ustalanie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, wycenę aktywów i pasywów, ustalanie wyniku finansowego, sporządzanie sprawozdań finansowych, archiwizowanie dokumentacji księgowej, poddanie badaniu i ogłaszaniu sprawozdań finansowych².

II. ZNACZENIE RACHUNKOWOŚCI DLA OPODATKOWANIA

1. W Polsce prawo bilansowe odznacza się dużą autonomią w stosunku do prawa podatkowego. Celem nadrzędnym prowadzenia rachunkowości jest uzyskiwanie jasnej, rzetelnej informacji o stanie majątkowym i finansowym jednostki oraz jej wyniku finansowym. Celem nadrzędnym przepisów prawa podatkowego jest ustalenie prawidłowej podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego do lub z budżetu.
2. **Znaczenie rachunkowości dla opodatkowania sprowadza się do wykorzystywania ksiąg rachunkowych (a ściślej zapisów dokonywanych w księgach rachunkowych) do ustalania danych niezbędnych do określenia dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok obrotowy lub innych informacji koniecznych do rozliczeń podatkowych**³.
3. Należy jednak podkreślić, że ze względu na odmiennosć przepisów prawa bilansowego i podatkowego, np. w definiowaniu pojęć przychodów i kosztów, w odmiennym momencie uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony, system rachunkowości w jednostce musi być rozbudowany o dodatkową, szczególnie ewidencję umożliwiającą odczytanie danych liczbowych niezbędnych do celów podatkowych.
4. Odpowiadając na pytanie o znaczenie rachunkowości dla opodatkowania, należy odwołać się dodatkowo do dwu zapisów ordynacji podatkowej:
  - pierwszego, zaliczającego księgi rachunkowe do zbioru ksiąg podatkowych (patrz: art. 3 pkt 4 ord. pod);
  - drugiego – wskazującego księgi podatkowe, czyli również księgi rachunkowe jako podstawowe, pierwotne źródło ustalania podstawy opodatkowania (patrz: art. 23 ord. pod).

Podsumowując, znaczenie rachunkowości dla opodatkowania sprowadza się do pełnienia przez nią funkcji usługowej polegającej na dostarczaniu wiarygodnych informacji niezbędnych do rozliczeń podatkowych.

1. *Podstawy rachunkowości*, pod red. K. Sawickiego, PWE, Warszawa 1996, s. 14.

2. Patrz art. 4 ust. 3 uor; rozwinięcie tematu w pytaniu 30. „Co obejmuje rachunkowość jednostki w myśl ustawy o rachunkowości”.

3. Patrz art. 9 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.